

Register

Dit register ontsluit de hoofdstukken 1 t/m 3 en de illustraties, niet de bibliografie en de noten – die zijn via de tekst toegankelijk. Verwezen wordt naar relevante personen, zaken, begrippen en instellingen. De bij 19de-eeuwse personen vermelde jaartallen zijn ontleend aan biografische standaardwerken.

- A. (initiaal criticus) 65
 aap 155-156, 170, 185, 190-192, afb. 48, 59, 75, 76
 academie 25, 27-28, 33, 63, 118, 126, 128, 172
 Academie, Den Haag > 's-Gravenhaagsche Teeken-academie
 Akademie, Amsterdam > Koninklijke Akademie van beeldende kunsten, Amsterdam
 Alberdingk Thijm, Josephus Albertus; pseudon.: Pauwels Foreestier (1820-1889) 54, 69, 70-71, 77, 94, 105, 110, 112, 149, 153, 172
Algemeen handelsblad 31, 146-152
Algemeen letterlievend tijdschrift 126
Algemeene konst- en letterbode 34, 37-38, 40-42, 44, 65, 93, 114, 125-126, 144, 152
 Alphen, Hieronymus van (1700-1758) 47, 153
 amateur 61, 105
 > ook dilettant > ook liefhebber
Amsterdamsche courant 149
 Andriessen, Christiaan (1775-1819) 12, 21, 178, afb.2
 anoniem, anonimiteit 38, 42, 44, 52, 70-71, 74, 92, 95, 116, 150
 Apelles 161, 166, 186, afb. 51
Apollo 130
 Apostool, Cornelis (1762-1844) 38, 43, 57
Argus 130
Argus, De 130
Arke Noach's, De 58, 104, 116, 176
Arnhemsche courant 54, 145-146.
 arrogant 71, 105, 130, 167, 169, 192
 Arti et Amicitiae > Maatschappij Arti et Amicitiae
Artiste, L' 77, 134, 152
 Asser, Eduard Isaac (1809-1894) 147, 150
Avondbode, De 150
- B. (initiaal criticus) 37-41, 42, 44, 47-50, 65, 94, 144
 Bakhuizen van den Brink, Reinier Cornelis (1810-1865) 131, 134
 Balzac, Honoré de (1799-1850) 104
 Barbiers, Pieter Bzn. III (1772-1837) afb. 6a,b
 Bast, Liévin Armand Marie de (1782-1848) 33
 Baudelaire, Charles (1821-1867) 13, 81, 184, 187, afb. 71
Beeldende kunsten, De 69, 77, 134, 141-142, 152
 Beets, Nicolaas; pseud.: Hildebrand (1814-1903) 54, 58, 76, 95, 102, 104-105, 153
 Bekker, Elisabeth; Betje Wolff (1738-1804) 97
 beleefd, beleefdheid 49, 54-55
 beoordelaar 26, 52-53, 77, 102, 146, 159
 > ook criticus > ook kunstrechtter > ook recensent
 beoordeling 12, 26, 39, 44, 48-50, 55, 58, 60, 65, 93, 123-124, 127, 141, 145, 148
 > ook kunstoordeel > ook recensie
 Berchem, Claes Pietersz (Nicolaas) 128
 Bertall; pseud. van Charles Constantin Albert Nicolas d'Arnoux (1820-1881) 81-82, 86-87, afb. 27c
 beschaafd, beschaafdheid 53, 98, 111, 121-122, 152, 186, 192
 beschaafde burger 101, 103, 109, 122, 151-152
 beschaafde stand 109, 112, 121
 Beyerinck, G.J.A. 133
Bijdragen ter bevordering der schoone kunsten en wetenschappen 124-125
Bijdragen tot boeken- en menschenkennis 92
 Bing, Valentijn (1812-1895) afb.9
 Bles, David Joseph (1821-1899) 141, afb. 45
 blind, blindheid 59, 155, 161-162, 167-185, 192, afb. 60, 61, 65b
 bloedzuiger 156, 189
Boekzaal der geleerde wereld 125
 Boer, Otto de (1797-1856) 52-53, 60, afb.14
 Boilly, Louis Léopold (1761-1845) 24
 bon ton 59, 69, 102-105, 110, 152
 Bosboom, Johannes (1817-1891) 141
 Bowering, John 50
Braga 95, 130, 169
 Brant, Sebastian 169
Bredasche courant 146

- Bree, Matthijs Ignatius van (1773-1839) 35, 39-41, 56-57, afb. 11, 15
- Brentano, Josephus Augustinus (1753-1821) 180
- brief 39-42, 54, 81, 93-94, 150
- bril 82, 105, 108, 159, 161, 165, 167-185, 187, 190, afb. 6a,b, 26a, 52, 55, 57-60, 63-65a, 66-69a,c
> ook lorgnet > ook lorgnon
- brochure 42, 44, 50-51, 59-60, 81, 87, 93, 114, 145, 147, 174
- Broek, Lambert van den (1805-1863) 130
- Brouwer, B.M. 86
- Brown, Henry (1816-1859) 134, afb. 43
- Bruegel, Pieter 169, afb. 57
- Brüggemann, Theodor (1822-1888) 159, afb.49
- Caecilia: algemeen muzikaal tijdschrift van Nederland* 128
- Calisch, Moritz (1819-1870) afb. 12
- catalogus 12, 27, 31-32, 56, 58, 60, 95, 100-102, 108, 113, 146, 148, 177-178, afb. 65a
> ook lijst
- Cels, Cornelis (1778-1859) 39-41
- Cham; pseud. van Amadée Charles Henry de Noé (1819-1879) 81, 86
- Chardin, Jean-Baptiste Siméon 192
- Charivari, Le* 87
- Christ, Johannes Franciscus (1790-1845) 148
- Cochin, Charles-Nicolas jr. (1715-1790) 171, afb. 60
- Confrerie Pictura, Den Haag 26-27, 30, 118, afb. 33
- connaisseur 96, 105, 179, afb. 28c
> ook kunstkenner
- consumptie 31, 65, 109, 112, 114, 118, 120, 152
- conversatie 57, 93, 96, 119-120, 136, 139
- Cranach, Lucas 188
- criticus passim, over iconografie van de criticus:
hoofdstuk 3
> ook beoordelaar > ook kunstrechtter > ook recensent
- criticus, De* 156, 159-161, 164, 187, afb. 48-49
- Daumier, Honoré (1808-1879) 81
- Decamps, Alexandre-Gabriel (1803-1860) 191, afb. 76
- Deken, Agatha (Aagje) (1741-1804) 97
- Dekker, Hendrik (1817-1889) 82, afb. 26a
- Detmold, Johann Hermann (1807-1856) 99
- dialog 65, 94
- Diderot, Denis 13-14, 94, 182
- dierstuk 47
- dilettant 61, 105, 117, 122
> ook amateur > ook liefhebber
- dom, domheid 11, 74-75, 90, 169, 186-187, 191-192
- dom oordeel 74, 76, 87, 187
- dom publiek 99, 109, 112
- Doré, Gustave (1832-1883) 81
- Drost, Arnout (1810-1834) 131
- Dupré, Daniël (1752-1817) 190 afb. 75
- Eeckhout, Jakob Josef (1793-1861) afb. 43
- Eichstorff, Peter Friedrich Ludwig von (1799-1848) 49
- elite 98-99, 101, 103, 110-111, 119, 152, 178
- épicier 103, 108
- Euphonia: een tijdschrift voor den beschaafden stand* 119, 121
- Euterpe: een tijdschrift tot bevordering van fraaije kunsten en wetenschappen* 125
- Eycken, Jan Baptist van (1809-1853) afb. 18
- Eynden, Roeland van (1747-1819) 124-125
- ezel, ezelsoren 50, 59, 82, 155-156, 160-162, 165-166, 169-170, 185-190, afb. 26a, 48, 50-52, 55, 72
- Falconet, Etienne Maurice 172
- fashionable 102-103, 108
- Feith, Rhijnvis (1747-1819) 124-125
- Felix Meritis, genootschap in Amsterdam 118, afb. 5
- flaneur 103, 108
- Fokke Simonsz, Arend (1755-1812) 98
- Foreestier, Pauwels; pseud. > Alberdingk Thijm
- Francken de jonge, Frans afb. 72
- Füssli, Johann Heinrich (1741-1825) 90
- Fuhri, Koenraad (1814-1858) 82, 87, 137-142
- fysiologie 58-59, 87, 94-95, 98-99, 102-109, 137, 152-153, 155, 159, 169, 176, 187, afb. 32
- Gazette des beaux arts* 142
- Geillustreerde courant* 82, 87, 138
- genootschap 43, 68-69, 71, 116-118, 126-127, 141, 151, afb. 36
> ook kunstgenootschap
- genre (in de zin van genrestuk) 24, 45, 59, 146, afb. 4
> ook tableau de genre
- genres (in de zin van de verschillende soorten schilder-kunst) 45-47, 56, 59, 146
> ook hiërarchie van de genres
- gesprek 42, 54, 65, 93-94, afb. 31
- gezicht (zintuig) 168, 175, afb. 6b, 64
- gids, De* 65, 92, 131, 133-134, 152, 189, 191
- Gildemeester Jansz., Jan (1744-1799) 28, 180 afb. 68
- Gill; pseud. van Louis Alexandre Goisset de Guinnes (1840-1885) 81
- Gillray, James (1757-1815) 179, afb. 66-67
- Gijselaar, Nicolaas Cornelis de (1792-1873) 32, 96
- Girodet (-Trioson), Anne Louis (1767-1824) 160, afb. 50
- Göllner, Regina 170, afb. 58
- Goethe, Johann Wolfgang von (1749-1832) 185, 189
- Grandville; pseud. van Jean Ignace Isidore Gerard

- (1803-1847) 86, 161, afb. 27d, 52, 65a,b
 's-Gravenhaagsche Teeken-academie 25, 30, 104, afb. 33
Groninger courant 148
- Hamilton, William (1730-1803) 179, afb. 67
 hanging 34, 44, 57, 146, afb. 10
 Hansen, Carel Lodewijk (1765-1840) afb. 3
 Hasebroeck, J.P. (1812-1895) 17
 Hecker, Willem August (1817-1867) 11, afb. 1
Hedendaagsche vaderlandsche bibliotheek van wetenschappen, kunst en smaak 125
 Heemskerck, Maarten van 188
 Heine, Heinrich (1797-1856) 11
 Helmers, Jan Frederik (1767-1813) afb. 5
 Helvetius van den Bergh, P.T. (1799-1873) 127
 Hendriks, Wybrand (1744-1831) afb. 13
 hiërarchie van de genres 38, 47
 > ook genres
 Hierdoor tot hooger, teken- en schilderkundig genootschap in Rotterdam 71, 127
 historie(stuk), historieel 38, 45-47, 56, 59, 90, 146, 173, 182
 Hodges, Charles Howard (1764-1837) 61, 68, 109, 151
 Hogarth, William 90, 179
 hond 155, 167, 170-172, 185, 187-189, afb. 59, 61-62, 73-74
 Hoogstraeten, Samuel van 45-46
 Hoop, Adriaan van der (1778-1854) 45, 54-57, 130
 Horatius 182
 Houtgraveerschool 134, 136-138, afb. 41
 Hove, Johannes Hubertus van (1827-1881) 163, afb. 54
 humaniteit 37, 47, 49, 55, 188, 192
- ignorant 53, 110, 172, 185, 190
L'Illustration 81-82, 86, 152
 Immerzeel, Johannes Jr. (1776-1841) 150
 impressie 54, 94, 104
 Invidia 160, afb. 51
- Jong, Servaas de (1806-1874) 134
Journal van schoone kunsten 22, 36, 113-114
Journal de La Haye 105, 146-147
Journal des beaux-arts 142
- Kaiser, Johan Wilhelm (1813-1900) 134, afb. 37
 Kantelaar, Jacobus (1759-1821) 124-125
 karikaturale Salon 81-92, 153, afb. 26a,b, 28a,b
 > ook Salon caricatural
 karikatuur 31, 72, 81-82, 86-87, 90-92, 104, 109, 155-156, 159, 167, 169-171, 174, 179-182, 185-188, 192
 > ook karikaturale Salon > ook Salon caricatural
 Karssen, Kaspar (1810-1896) 78-81
- Kate, Herman Frederik Carel ten (1822-1891) 104, 163, afb. 32, 41, 54
 Kate, Jan Jacob Lodewijk ten (1819-1889) 95, 169
 Kate jr., Jan ten 185
 kenner > kunstkenner
 kermis 30-31, 74, 76, 104, 111, 143, 149
 Kesteren, J.C. van 54
Kinder-Courant 138
 Kneppelhout, Johannes (1814-1885), pseud.: Klikspaan 32, 54, 76, 96, 149, 153
 Koekkoek, Barend Cornelis (1803-1862) 45, 139
 Koninklijk Museum, Amsterdam 22, 30, 38, 43
 > ook Nationale Konstgallerij
 Koninklijk (Nederlandsch) Instituut 22, 26, 33, 54, 100, 146
 > ook Vierde Klasse
 Koninklijke Akademie van beeldende kunsten, Amsterdam 35, 30, 42, 68, 71, 72, afb. 20.
 Koninklijke Bibliotheek 22
 > ook Nationale Bibliotheek
Koninklijke courant 114, 144
 Kooi, Willem Bartel van der (1768-1836) 24, afb. 4
 Kramm, Christiaan (1797-1875) 32
 kritiek: passim, iconografie van de kritiek: hoofdstuk 3
Kritisch lampje, Het 145
 Kruseman, Jan Adam Jansz. (1804-1862) 55-56, 138
 kunstbeschouwing 21, 27, 38, 96, 118, afb. 5
 kunstbevordering 22, 25, 44-46, 48, 62-63, 69, 96, 153
Kunst-Blatt 63, 170
 kunstcriticus > criticus
 kunstgekleets 77, 98-100
 kunstgenootschap 27, 64, 68, 117-118, 130
 kunstkenner 21, 37, 46, 50, 53, 55, 57, 60, 67, 76, 96, 98-99, 105, 109, 118, 145, 147-148, 159, 169-170, 178-181, 190-192, afb. 57, 66-69a,b,c, 72, 75-76
Kunstchronijk 13, 66, 69, 76-77, 97, 134-142, 152, 174, 180, 182, afb. 42, 43
 kunstoordeel 14-15, 25-26, 36, 42, 47, 50, 53, 69, 74, 96, 102, 110, 121, 159, 161-162, 168, 177, 187
 kunstproductie 12, 17-18, 21, 32, 44, 63, 109, 118, 120, 153
 kunstrecht 26, 37, 47-48, 53, 148, 153, 155, 167, 186-187
 > ook beoordeelaar > ook criticus > ook recensent
 kunstterm 42, 55, 58-59, 74, 97-98, 191
 kunsttijdschrift 13, 16, 36, 113-115, 117, 125, 127, 134, 141-142, 147, 152
- La Font de Saint-Yenne, Etienne 14, 172, afb. 61, 62
 landschap 46-47, 67, 146, afb. 20
 Laugier, Abbé 183
Leerzame en boertige opmerker, De 121

- leesgezelschap 117-119, 121
 Leesmuseum, Amsterdam 118-119
 Leesmuseum, Rotterdam 119
 lekenoordeel 53, 69, 81
 Lelie, Adriaan de (1755-1820) 180, afb. 68
 Lennep, David Jacobus van (1774-1853) 47
 Lennep, Jacob van (1802-1868) 54-55, 57, 68, 70-72, 90-92, 97-98, 130, 153, 166-167, afb. 20-23, 29, 30, 39, 56
 lens 174-175, 178-179
 liefhebber 27, 33-34, 38, 42, 46, 48, 50, 53, 61-62, 64-65, 68-69, 76, 96, 99, 103, 105, 109, 111, 118, 122, 147-148, 152-153, 178, 180, 186
 > ook amateur > ook dilettant
 lijst (in de zin van catalogus) 32, 49, 75, 81, 100, afb. 6a,b, 16-17
 > ook catalogus
 Linde, Gerrit van de (1808-1858); pseud.: de Schoolmeester 71, 97
 Lindo, Mark Prager (1819-1877); pseud.: De oude heer Smits 95, 138
 Linthorst, Jacobus (1745-1815) 24
Literary gazette 151
 Lodewijk Napoleon (1778-1846) 13, 21-25, 36, 93, 113-114, afb. 3
 loep 170, 175, 182, afb. 70
 > ook vergrootglas
 Loon, Pieter van (1801-1873) 82, 84-92, 181, afb. 27a,b, 28a,b
 lognet 170, 174-177, afb. 63, 65a
 > ook bril
 lognon 174, 178, 180, 182, afb. 65a, 68
 > ook bril
 Lublink Weddik, Bartholomeus Theodorus (1801-1862) 159
 Maatschappij Arti et Amicitiae 68-69, 79, 104, 109, 112, 149, 152
 Maatschappij Tot Nut van 't algemeen 49, 119
 Maatschappij voor Schoone Kunsten 134-136, 142
Magazijn voor schilder- en toonkunst 50, 60-61, 65, 99, 127-130
 Mantegna, Andrea 161
 Marcus, Jacob Ernst (1774-1826) afb. 35
 Marggraff, Rudolf (1805-1880) 69
 Mazel, Jean Zacharia (1792-1884) 32
 mecenaat, mecenas 21, 53, 69, 179, 191
 Meerman, Johan (1753-1815) 30, 37, 50, 100, 114, 144
 Meissonnier, Jean Louis Ernest (1815-91) 175, 182, 184, afb. 71
Messenger des sciences et des arts 33
 Meyer, Johann Heinrich (1760-1832) 171
 Michels, Hermann 170, afb. 58
 Midas 165-166, 186-187
 middelmatigheid (in de zin van het juiste midden) 13, 21, 50, 93
 Mieling, Carl Wilhelm 137
 Minerva 161, 165, 167, afb. 51, 56
 Molkenboer, Johannes Hermanus (1773-1824) 33-34
 Muller, Frederik (1817-1881) 138
 Multatuli; pseud. van Eduard Douwes Dekker (1820-1887) 184
Museum 125
Muzen, De 65, 131, 133
 Nadar; pseud. van Gaspar Félix Tourmachon (1820-1910) 81
Naprater, De 54-55, 57, 130
 Nationale Bibliotheek, Den Haag 22
 > Koninklijke Bibliotheek
 Nationale Konstgallerij, Den Haag 22, 25, 30
 > ook Koninklijk Museum
 nationaal 22-25, 30, 98, 124, 147
 nationalisme, nationalistisch 34, 45-47, 62-63, 78, 127
Nederlandsch kunsblad 90, 142, 147
Nederlandsch kunst- en letterblad 142
Nederlandsch muzikaal tijdschrift 128
Nederlandsche bibliotheek 123-124
Nederlandsche kunst-spiegel 69, 77, 111 142
Nederlandsche Mercurius 55, 60, 127, 130
Nederlandsche spectator, De 182
Nieuwe gids, De 81, 133
Nieuwe Rotterdamsche courant 148, 150
 Normand, C.P.J. (1765-1840) 32
 O. (initiaal criticus) 50-54, 57-60, 128, 145
 Oberman, Anthony (1781-1845) afb. 19
 onpartijdig, onpartijdigheid 13, 37, 49-50, 96, 124, 149, 161
 > ook partijdig
 onwetend, onwerendheid 53, 98, 161, 166 190-191, afb. 51
 oordeel > kunstoordeel
 openbaar, openbaarheid 12-14, 21-22, 24-28, 30, 35-38, 63, 70, 76, 96, 115, 117, 153, 172, 178
 oppervlakkig, oppervlakkigheid 37, 42, 44, 55, 130, 152
Oud-Holland 142
Oude van de Binnen-Amstel, De 37
 parodie 54, 57, 60, 74, 81, 94, 97, 179
 partijdig, partijdigheid 48-50, 60
 > ook onpartijdig
 parvenu 65, 97-99, 105, 112
 pauw 105, 156, 160-162, 185, afb. 48, 50-53
 Paviljoen Welgelegen, Haarlem 25, 43, 68
 Pelez, Raymond 87

- penningmagazijn 120, 122
- Pictura, Den Haag > Confrerie Pictura
- Pictura, Kunstlievend genootschap ter aanmoediging en bevordering van teeken- en schilderkunst, Groningen 71, 74, afb. 21-23
- Pictura: een tijdschrift voor beoefenaars en voorstanders der schilderkunst* 78-80, 142
- Pieneman, Jan Willem (1779-1853) 36, 38
- Pieneman, Nicolaas (1820-1860) 63, afb. 17
- Piles, Roger de 96, 183
- Ploos van Amstel, Cornelis (1726-1798) 47, 96
- portret 46, 91, 108, 146, 150
- Potgieter, Everardus Johannes (1804-1898) 54, 65-66, 130, 133
- Potter, Paulus 62, 82
- prijsvraag 22, 34, 43, 63, 71, 126, 138
- professioneel, professionalisering 16, 19, 32, 62, 68, 109, 112, 152-153, 172, 177-178
- publiek passim, speciaal: 100-112, 151-152, afb. 2, 6a,b, 7, 16 24-25, 27a,b,c, 29, 33-34
> ook dom publiek
- Pulchri Studio, kunstenaarsvereniging in Den Haag 69
- Punch* 86, 152
- Quandt, Gottlob von (1787-1859) 53-54, 60
- R.P. (initialen criticus) 50-54, 60
- recensent 11, 26, 65, 68, 95, 119, 148, 169, 171, 188-189, afb. 1, 73
> ook beoordelaar > ook criticus > ook kunstrechter
- Recensent, ook der recensenten* 125-126
- recensie 18, 26, 65-66, 94-95, 102, 115, receptie 12, 17-18, 120
- Reinhart, Johann Christian (1761-1847) 170-171, afb. 59
- Rembrandt Harmensz van Rijn 90-92, 164, 167, 169, 182, 184-185, afb. 55-56
- Revue encyclopédique* 151
- Rochussen, Charles (1814-1894) afb. 34, 40, 44a, b
- Ronner, Knip, Henriëtte (1821-1909) 12
- Roos, Cornelis Sebille (1754-1820) 27
- Rotterdamsche courant* 150
- Rowlandson, Thomas (1756-1827) 179
- Royer, Louis (1793-1868) 90
- Salon 14-16, 21, 25, 27-28, 32-33, 38, 81, 86-87, 94, 146, 160, 172, 184-185, 191
- Salon caricatural 81-92, 180, 184, afb. 27c, d
> ook karikaturale Salon
- Schelfhout, Andreas (1787-1870) 45
- Schonck, Everard Jan Benjamin (1745-1821) 181
- Schoolmeester pseud. van > Linde, Gerrit van de Schoppé, Johan Jacob (1805-1857) 111
- Schorn, Ludwig (1793-1842) 170
- Schotel, Johannes Christianus (1787-1838) 45
- Schull, Peter Steven (1791-1835) 92
- Siegenbeek, Matthijs (1774-1854) 62, 125
- Sijthoff, Albertus Willem (1829-1913) 141
- Siret, Adolphe (1818-1888) 142
- slang 156, 162, 165, 170, afb. 48, 52, 59
- Smies, Jacob (1764-1833) 174, 191, afb. 3, 5
- Smits, De oude heer > Lindo, Mark Prager sociabiliteit 117-118
- specialisatie 19, 115, 117, 123, 126, 134
- specialistisch tijdschrift 13, 60, 69, 112, 114-115, 123, 125, 149, 151
> ook vakblad
- Spec/ktator van tooneel, c/konzerten en tentoonstellingen* 69, 77, 142, 149
- spin 156, 162, 164, afb. 52, 54
- Staeck, Klaus (1936-) afb. 74
- Stam, Willem Hendrik afb. 34
- Staring, Antoni Christiaan Winand (1767-1840) 98
- Steen, Jan 188
- stilleven 24, 47, 146
- straatslijper > flaneur
- Swart, Nicolaas (1779-1846) 37
- tableau de genre 24, 104, afb. 4
> ook genre
- Tavenraat, Johannes (1819-1881) 82
- tekenacademie 27, 68
- telescoop 31, 168, 174, afb. 64, 65a
- Temminck, Everardus (1758-1837) 30
- Teniers 1, David 192
- tentoonstelling passim, speciaal hoofdstuk 1
- tentoonstelling van nationale nijverheid 30, 98, 144, 1825
Haarlem afb. 13
- tentoonstelling van werken van levende meesters passim, speciaal hoofdstuk 1; 1808 Amsterdam afb. 2; 1820 Gent afb. 8; 1831 Amsterdam afb. 17; 1842 Den Haag afb. 25; 1844 Rotterdam afb. 26a, b; 1845 Den Haag afb. 33; 1847 Den Haag afb. 27a, b, 29; 1848 Utrecht afb. 28a, b.
- tentoonstellingsbezoek(er) 58, 60, 62, 101, 104-105, 120, 152, 175, 182
- tentoonstellingskunstenaar 35, 116
- Tex, Cornelis Anne den (1795-1854) 128-129
- Thieme 138
- tijd, De* 87, 149
- tijdschrift passim, speciaal hoofdstuk 2
> ook kunsttijdschrift > ook specialistisch tijdschrift
> ook vakblad
- Tijdschrift voor kunsten en wetenschappen van het*

- departement der Zuiderzee* 127
Tijdspiegel. De 82, 86-87, 138, 175
Times, The 145
 Töpffer, Rodolphe (1799-1846) 87
 Tollens, Hendrik (1780-1856) 156
 Traviès de Villers, Charles Joseph (1804-1859) 131, 134, afb. 38a,b
 Troostwijk, Wouter Joannes van (1782-1810) afb. 5
 tuyau 174, 177, afb. 6a, 69b
 uithangbord 76, 82, 104, 111-112
Vaderlandsch magazijn van wetenschappen, kunst en smaak 125
Vaderlandsche letteroefeningen 37-38, 42, 44, 76, 95, 117, 123, 125-126, 130, 133, 144
 vakblad 70, 148, 151
 > ook specialistisch tijdschrift
 vakjargon 98, 120, 163, 173
 vergrootglas 90, 168, 172, 174, 179-181, 184-185, afb. 6a,b, 28c, 29, 59, 62, 69a
 > ook loep
 verrekijker 170, 173, 175, 182, afb. 64, 65a, 70
 > ook telescoop
 verzamelaar 21, 33, 50, 67, 96, 152, 169, 178, 180
 Vierde Klasse 22, 26, 31, 33-34, 54, 64, 68, 146
 > ook Koninklijk Instituut
 Visscher, Lodewijk Gerard (1797-1854) 130
 Vos, Peter afb. 53
 Vos Wzn., Jacob de (1774-1844) 66, 179
Vriend der waarheid, De 130
 Vries, Jeronimo de (1776-1853) 42-50, 55, 57, 61-62, 64, 93-94, 97-98, 127, afb. 12, 13(?)
 Walré, Jan van (1759-1837) afb. 13
 Wap (Dr.), Jan Jacobus Franciscus (1806-1880) 71, 127, 130
 Watelet, Claude-Henri 172, afb.61
Wekelijksche verzamelaar, De 49
 Weiland, Jacobus Andries (1784-1869) 50, 60-61, 99, 103, 127-129
 wellevendheid 47, 49, 188
 Werff, Adriaan van der 128
 Whistler, James Abbott MacNeil (1834-1903) 178
 Wienbarg, Ludolf (1802-1872) 46
 Willem I (1772-1843) 56, 125
 Willem v (1748-1806) 30
 Willems, Jan Frans (1793-1846) 42
 Willigen, Adriaan van der (1766-1841) 38, 45, 60, 128, afb. 13
 Yntema, Jacob Wybrand (1779-1858) 170?? 127, 130
Zeitschrift für bildende Kunst 142
 Zoffany, Johann Joseph (1733-1810) 180